

ประเทศไทย: ศาลนัดอ่านคำพิพากษาคดีทำร้ายร่างกายที่จังหวัดเลย ซึ่งเป็นบททดสอบสำคัญเรื่องสิทธิของนักปกป้องสิทธิมนุษยชน

วันนี้ คณะกรรมการนักนิติศาสตร์สากลหรือไอซีเจ (International Commission of Jurists) และโพรเท็คชั่น อินเตอร์เนชันแนล (Protection International) กล่าวว่า คำพิพากษาของศาลจังหวัดเลยที่จะออกมาในวันพรุ่งนี้ จะเป็นบททดสอบสำคัญต่อความยืดหยุ่นของประเทศไทยเรื่องการนำตัวผู้กระทำความผิดทางอาญาต่อนักปกป้องสิทธิมนุษยชนมาลงโทษ

วันที่ 31 พฤษภาคม นี้ ศาลจังหวัดเลยนัดอ่านคำพิพากษาภายหลังได้นั่งพิจารณาคดี โดยมีจำเลย คือ พลโทประเมษฐ์ ป้อมนาค (เกษียณอายุ) และพันโทประมินทร์ ป้อมนาค (บุตรชาย) จำเลยทั้งสองถูกกล่าวหาในคดีอาญาว่ามีส่วนร่วมในการใช้ความรุนแรง โดยใช้กลุ่มชายฉกรรจ์ติดอาวุธ กว่า 100 คนเข้าทำร้ายสมาชิกกลุ่มคนรักบ้านเกิดรวมถึงชาวบ้านนอกเหนือจากกลุ่มดังกล่าวด้วย เหตุเกิดที่บ้านนาหนองบง จังหวัดเลย ในคืนวันที่ 15 พฤษภาคม พ.ศ. 2557 โดยผู้เสียหายถูกทำร้ายและกักขังไว้มากกว่า 7 ชั่วโมงระหว่างเกิดเหตุการณ์ปะทะกัน ส่งผลให้มีผู้ได้รับบาดเจ็บมากกว่า 20 ราย โดยในจำนวนดังกล่าวมีผู้ได้รับบาดเจ็บสาหัสจนต้องเข้ารับการรักษาตัวที่โรงพยาบาลจำนวน 7 ราย

กลุ่มคนรักบ้านเกิดเป็นการรวมตัวของกลุ่มชุมชนที่ประท้วง โดยกล่าวอ้างว่าการทำเหมืองส่งผลกระทบเป็นการทำลายสุขภาพและสิ่งแวดล้อมของพวกเขา ทั้งนี้กิจกรรมของกลุ่มฯส่วนมากเน้นที่การขอให้บริษัท หักค่า จำกัด หยุดการเหมืองแร่ทองคำ ที่ภูทับฟ้า จังหวัดเลย

นายแซม ซารีฟี (Sam Zarifi) ผู้อำนวยการคณะกรรมการนักนิติศาสตร์สากล สำนักงานเอเชีย กล่าวว่า “สำหรับประเทศไทย คดีนี้กลายมาเป็นคดีสัญลักษณ์ที่นักปกป้องเพื่อสิทธิมนุษยชนถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนจากการที่พยายามคุ้มครองสิทธิชุมชนของพวกเขา” นอกจากนี้ยังได้กล่าวเพิ่มเติมว่า “มีคนจำนวนมากกำลังติดตามคดีนี้ เพื่อจะดูว่ารัฐบาลไทยจะได้ทำตามความยืดหยุ่นของตนเองที่จะคุ้มครองนักต่อสู้เพื่อสิทธิมนุษยชนหรือไม่”

ทั้งนี้ การบุกโจมตีบ้านนาหนองบงดังกล่าวเกิดขึ้นสืบเนื่องมาจากกลุ่มคนรักบ้านเกิดรวมถึงชาวบ้านในพื้นที่ตั้งสิ่งกีดขวางถนนเส้นในหมู่บ้านที่มุ่งไปทางเหมืองทองคำ ระหว่างการบุกโจมตี ได้มีการทำลายด่านกีดขวาง โดยมีรายงานว่ามีการบรรทุกจำนวนอย่างน้อย 13 คัน เข้ามาขนแร่จากพื้นที่เหมือง

จากคำให้การบางส่วนของชาวบ้าน พลโทประเมษฐ์ ป้อมนาค และพันโทประมินทร์ ป้อมนาค มีส่วนเกี่ยวข้องกับความรุนแรงในวันที่ 15 พฤษภาคม โดยบุคคลทั้งสองถูกตั้งข้อหาต่าง ๆ รวมถึงข้อหา ‘ทำร้ายผู้อื่นจนเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่กาย’ และ ‘การกักขังผู้อื่นโดยมิชอบ (หรือการลิดรอนเสรีภาพของผู้อื่นโดยมิชอบด้วยกฎหมาย)’ ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 295 และ มาตรา 309

นายแซมยังได้กล่าวเสริมว่า “ หากพิเคราะห์จากรายงานที่น่าเชื่อถือว่ามีกลุ่มชายฉกรรจ์ติดอาวุธมากกว่า 100 นาย เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ดังกล่าว ไอซีเจมีข้อห่วงใยในประเด็นว่ามีจำเลยเพียงสองรายเท่านั้นที่ถูกตั้งข้อกล่าวหาจากการโจมตีดังกล่าว ดังนั้น เราขอเรียกร้องให้รัฐบาลไทยได้สืบสวนคดีใหม่และประกันว่ามีการนำบุคคลที่เกี่ยวข้องทั้งหมดมารับผิดชอบ รวมถึงมีการให้การเยียวยาเหยื่อที่เกี่ยวข้องด้วย ”

คดีที่กล่าวหา พลโทประเมษฐ์ ป้อมนาค และพันโทประมินทร์ ป้อมนาค มีเหตุเชื่อมโยงมาจากความขัดแย้งระหว่างกลุ่มคนรักบ้านเกิดและบริษัท หุ่นคำ จำกัด โดยในรอบ 7 ปีที่ผ่านมา ทางบริษัทฯ ได้ยื่นฟ้องทั้งทางแพ่งและอาญากว่า 19 คดีต่อสมาชิกกลุ่มคนรักบ้านเกิดและชาวบ้านอื่น ๆ จำนวน 33 ราย ซึ่งหนึ่งในการยื่นฟ้องคดีรวมถึงการฟ้องหมิ่นประมาททางอาญากับเด็กหญิงอายุ 15 ปี ที่ถูกกล่าวหาว่าได้กล่าวข้อความอันไม่เป็นผลดีเกี่ยวกับงานของบริษัทฯ ในรายการโทรทัศน์รายการหนึ่ง

อนึ่ง กลุ่มคนรักบ้านเกิดได้เข้าเป็นโจทก์ร่วมในคดีอาญาและเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากจำเลยทั้งสอง ศาลจังหวัดเลยได้นัดอ่านคำพิพากษาในวันอังคารที่ 31 พฤษภาคม พ.ศ. 2559 เวลา 9.00 น.

ข้อมูลพื้นฐาน

พลโทประเมษฐ์ ป้อมนาค และพันโทประมินทร์ ป้อมนาค ถูกตั้งข้อหาอย่างเป็นทางการ ตามประมวลกฎหมายอาญา ได้แก่ มาตรา 295 (‘ความผิดฐานทำร้ายผู้อื่น จนเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่กาย’) และมาตรา 296 (‘ระวางโทษฐานทำร้ายร่างกาย’), มาตรา 309 (‘ความผิดฐานการกักขัง

ผู้อื่นโดยมิชอบ’) และมาตรา 310 (‘ระวางการกักขังผู้อื่นโดยมิชอบ’) , มาตรา 358 (‘ความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์’) , มาตรา 371 (‘ความผิดฐานพกพาอาวุธ’) , มาตรา 376 (‘ความผิดฐานใช้ดินระเบิด’) , มาตรา 391 (‘ความผิดฐานใช้กำลังทำร้ายผู้อื่น โดยไม่ถึงกับเป็นเหตุให้เกิดอันตราย’) ประกอบกับข้อหาตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 ได้แก่ มาตรา 32, มาตรา 33 (‘การนำอาวุธปืนไปจดทะเบียนยังนายทะเบียนท้องถิ่น’) รวมถึงมาตราอื่น ๆ ตามประมวลกฎหมายอาญา อาทิ มาตรา 83 และมาตรา 84 (ตัวการและผู้ใช้), มาตรา 91 (มาตรา 90 และมาตรา 91 เป็นมาตราเกี่ยวกับการกระทำความผิดเดี่ยวแต่ผิดกฎหมายหลายบท โดยให้ศาลลงโทษทุกกรรมเป็นกระทงความผิดไป แต่เมื่อรวมโทษทุกกระทงแล้ว ต้องไม่เกินโทษตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 91) นอกจากนี้ยังรวมถึงความผิดอื่น ๆ ตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 มาตรา 4, มาตรา 7, มาตรา 8 ทวิ, มาตรา 72 และมาตรา 72 ทวิ, พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2501 มาตรา 3, และคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินฉบับที่ 44 ลงวันที่ 21 ตุลาคม พ.ศ. 2519 ข้อ 3, ข้อ 6, และข้อ 7

ประเทศไทยมีพันธกรณีทางกฎหมายที่จะคุ้มครองนักปกป้องเพื่อสิทธิมนุษยชนจากการถูกโต้กลับด้วยเหตุที่มาจากการใช้สิทธิของพวกเขาที่ชอบธรรมและชอบด้วยกฎหมาย เมื่อวันที่ 17 ธันวาคม พ.ศ. 2558 ประเทศไทยได้ร่วมกับประเทศอื่น ๆ อีก 126 ประเทศที่สมัชชาสหประชาชาติ (UN General Assembly) เพื่อรับเอาหนึ่งในข้อมติล่าสุดของสหประชาชาติเรื่องนักปกป้องเพื่อสิทธิมนุษยชน ข้อมติสหประชาชาติที่ 70/161 ได้รับรองความสำคัญที่การให้ความคุ้มครองนักปกป้องเพื่อสิทธิมนุษยชนของรัฐต่าง ๆ โดยเฉพาะเรื่องนี้นักปกป้องเพื่อสิทธิมนุษยชนถูกประหารชีวิตหรืออันตรายอันมีเหตุมาจากการมีกิจกรรมที่สงบและมตยั้งได้ต่อต้านภัยต่าง ๆ, การคุกคามและการข่มขู่ต่อนักปกป้องเพื่อสิทธิมนุษยชน รวมทั้งส่งเสริมให้รัฐต่าง ๆ สอบสวนข้อกล่าวหาเรื่องการข่มขู่และการโต้กลับ ทั้งยังสนับสนุนให้มีการนำตัวผู้กระทำความผิดเข้ามาสู่กระบวนการยุติธรรม